

Úřad práce ČR

Náhradní výživné je sociální dávka určená k podpoře nezaopatřených dětí, a to v případech, kdy rodič (povinná osoba) řádně neplatí výživné, které mu bylo stanoveno rozhodnutím soudu. Rodič tedy stanovené výživné neplatí vůbec, nebo jej platí v nižší částce, než jaká mu byla určena soudem.

KDO MŮŽE POŽÁDAT O NÁHRADNÍ VÝŽIVNÉ

O náhradní výživné může požádat nezaopatřené dítě (oprávněná osoba). Pokud nemá dítě procesní způsobilost, zpravidla proto, že ještě nedosáhlo věku 18 let, podává žádost jeho zákonný zástupce (rodič, kterému bylo dítě svěřeno do péče, poručník, pěstoun, soudem stanovený opatrovník nebo jiná osoba, které byl nezletilý svěřen do péče).

Oprávněnou osobou není nezaopatřené dítě, které je v plném přímém zaopatření zařízení pro péči o děti nebo mládež, nebo kterému náleží příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle jiného právního předpisu.

JAKÉ PODMÍNKY JE TŘEBA SPLNIT

Pro vznik nároku na náhradní výživné musí být současně splněny následující podmínky:

1. vyživovací povinnost je stanovena exekučním titulem na základě rozhodnutí soudu, avšak povinná osoba (rodič-dlužník) výživné neplatí vůbec, nebo v nižší částce;
2. dítě je nezaopatřené (nezaopatřeným je dítě nejdéle do 26. roku věku, pokud se soustavně připravuje na budoucí povolání-studuje);
3. nezaopatřené dítě musí mít na území ČR trvalý pobyt (pokud zákon v přesně vymezených případech nestanoví jinak);
4. nezaopatřené dítě má na území ČR bydliště (dlouhodobě se v ČR zdržuje, žije zde s rodinou, popřípadě existují jiné významné důvody, zájmy či aktivity, jejichž vzájemná souvislost dokládá sepětí s ČR);
5. výživné je vymáháno v exekučním řízení nebo v řízení o soudním výkonu rozhodnutí (tato podmínka je spl-

něna i v případech, kdy soudní výkon rozhodnutí nebo exekuce byly zastaveny pro nemajetnost povinné osoby, a to v posledních 4 měsících před podáním žádosti o náhradní výživné, příp. v průběhu tohoto řízení nebo po přiznání nároku na náhradní výživné).

Důležité: Pokud oprávněná osoba (nebo její zástupce) neprokáže, že byl podán návrh na exekuci nebo soudní výkon rozhodnutí, nárok na náhradní výživné nevznikne. Aktivita oprávněné osoby (nebo jejího zástupce) spočívající v prokazatelné snaze domoci se úhrady výživného je tedy nezbytná.

KDE O NÁHRADNÍ VÝŽIVNÉ POŽÁDAT

Žádost se podává na předepsaném tiskopise na oddělení státní sociální podpory příslušného kontaktního pracoviště Úřadu práce ČR (dále jen „ÚP ČR“) dle místa trvalého bydliště oprávněné osoby, tj. dítěte.

Žádost včetně povinné přílohy a dalších dokladů je třeba podat na každé dítě, u kterého soud rozhodl o výživném, zvláště. Nelze to učinit prostřednictvím jedné žádosti.

Tiskopis „Žádost o náhradní výživné“ včetně povinné přílohy „Prohlášení o přijatém výživném a případném postoupení pohledávky“ je k dispozici na všech kontaktních pracovištích ÚP ČR. V elektronické podobě lze tiskopis žádosti a povinné přílohy najít na webových stránkách ÚP ČR a MPSV v sekci Formuláře, v kategorii Náhradní výživné: www.mpsv.cz/web/cz/formulare.

JAKÉ DALŠÍ DOKLADY SE K ŽÁDOSTI PŘIKLÁDAJÍ

K Žádosti je třeba dále doložit:

1. exekuční titul (rozsudek soudu), v němž je stanovena vyživovací povinnost k oprávněné osobě, a to v podobě originálu nebo úředně ověřené kopie;
2. doklad prokazující výši částečného plnění výživného (např. výpis z účtu, písemné potvrzení o předání a převzetí výživného);
3. doklad prokazující nezaopatřenost dítěte (potvrzení o studiu, u dítěte do 15 let rodný list);

NÁHRADNÍ VÝŽIVNÉ

4. doklad osvědčující, že byl podán návrh na exekuci nebo soudní výkon rozhodnutí (je-li výživné vymáháno v zahraničí, musí být přiložen doklad osvědčující, že byl podán návrh na exekuci nebo soudní výkon rozhodnutí příslušnému orgánu v zahraničí nebo žádost o vymáhání výživného prostřednictvím Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí).

Důležité: Nastane-li změna v některé ze skutečností, které mají vliv na nárok a výši náhradního výživného (např. změna výše běžného výživného určeného soudem, ukončení studia apod.), musí být o této změně informováno příslušné kontaktní pracoviště ÚP ČR, a to písemně ve lhůtě do 8 dnů.

LZE POSLAT ŽÁDOST SPOLU S PŘÍLOHAMI E-MAILEM

Tiskopis žádosti včetně povinné přílohy a dalších podkladů lze zaslat elektronicky e-mailem, který bude opatřen zaručeným elektronickým podpisem, nebo prostřednictvím datové schránky.

JAK DLOUHO TRVÁ VYŘÍZENÍ ŽÁDOSTI O NÁHRADNÍ VÝŽIVNÉ

Lhůta pro vyřízení žádosti o náhradní výživné je do jednoho měsíce od data, kdy měl ÚP ČR k dispozici všechny potřebné a řádně vyplněné doklady. O výsledku posouzení žádosti je vydáno písemné rozhodnutí, proti kterému se lze odvolat.

BUDU DOSTÁVAT NÁHRADNÍ VÝŽIVNÉ KAŽDÝ MĚSÍC A V JAKÉ ČÁSTCE

Náhradní výživné se stanovuje jako rozdíl výše měsíční dávky výživného určené v exekučním titulu a částečného plnění výživného v příslušném měsíci, nejvýše však ve výši 3 000 Kč měsíčně.

Výše náhradního výživného se stanovuje na období 4 kalendářních měsíců a vychází z měsíčního průměru částek stanovených podle předchozího odstavce za 4 kalendářní měsíce předcházející 4 kalendářnímu měsíci, za které se nárok prokazuje a uplatňuje.

Náhradní výživné se vyplácí měsíčně, a to v kalendářním měsíci následujícím po kalendářním měsíci, za který náleží.

Nedosahuje-li náhradní výživné za kalendářní měsíc alespoň částky 100 Kč, vyplácí se jednou za 4 kalendářní měsíce, a to na konci čtyřměsíčního období, na které se nárok na náhradní výživné uplatňuje.

JAK DLOUHO SE NÁHRADNÍ VÝŽIVNÉ VYPLÁCÍ

Výše náhradního výživného se stanovuje a vyplácí vždy pouze na období 4 měsíců od měsíce podání žádosti, resp. od měsíce, kdy jsou splněny podmínky nároku na dávku.

Aby nedošlo k zastavení výplaty náhradního výživného v dalším období 4 kalendářních měsíců, musí oprávněná osoba nejpozději do konce prvního kalendářního měsíce tohoto období prokázat výši uhrazeného výživného za období 4 kalendářních měsíců předcházejících těmto 4 kalendářním měsícům, na které se nárok na výplatu náhradního výživného prokazuje.

Neprokáže-li se výše uhrazeného výživného ani do konce posledního kalendářního měsíce v období 4 kalendářních měsíců, za které by se mělo náhradní výživné vyplácet, nárok na náhradní výživné rozhodnutím vydaným ÚP ČR zaniká.

Příklad: Náhradní výživné vyplácené v srpnu, září, říjnu a listopadu 2021 vychází z částek výživného za měsíce červenec, červen, květen a duben 2021. Aby bylo náhradní výživné vypláceno v dalších měsících, tzn. v prosinci 2021, lednu, únoru a březnu 2022, musí být doloženo uhrazené výživné za měsíce srpen, září, říjen a listopad 2021 nejpozději do konce měsíce prosince 2021. Neprokáže-li se do této doby výše uhrazeného výživného, zastaví se výplata náhradního výživného od prosincové splátky. Neprokáže-li se výše uhrazeného výživného ani do konce měsíce března 2022, nárok na dávku zaniká.

Důležité: Nárok na náhradní výživné může vzniknout znovu. Novou žádost, vč. dokladů, je možné podat nejdříve po uplynutí 4 měsíců od konce měsíce, ve kterém došlo k odnětí náhradního výživného.

Nárok na náhradní výživné zaniká nejpozději po 48 výplatách náhradního výživného (nemusí se jednat o kon-

tinuální vyplácení). Nárok na náhradní výživné vždy zaniká skončením nezaopatřenosti oprávněné osoby, a to i v případě, kdy by jiné podmínky nároku byly splněny.

JAK SE NÁHRADNÍ VÝŽIVNÉ VYPLÁCÍ

Náhradní výživné je vypláceno bezhotovostním převodem na bankovní účet, nebo poštovním poukazem, a to dle volby žadatele. Způsob výplaty dávky je možné v průběhu jejího čerpání změnit.

Pokud nemá dítě procesní způsobilost (nedosáhlo věku 18 let), je náhradní výživné vypláceno jeho zákonnému zástupci. Po dovršení 18 let věku může zletilý nezaopatřený dítě požádat o změnu způsobu výplaty dávky.

Důležité: Náhradní výživné nepodléhá výkonu rozhodnutí nebo exekuci.

KDE PORADÍ

Podrobnější informace k dané problematice lze získat:

Call Centrum ÚP ČR: 800 779 900 (bezplatná linka)

E-mail: callcentrum@uradprace.cz

Webové stránky ÚP ČR: www.uradprace.cz

S ohledem na ochranu osobních údajů a GDPR lze poskytnout jen obecné informace.

V rámci přívětivého přístupu nabízí ÚP ČR též rezervaci termínu na: online.uradprace.cz. Další variantou je sjednat si termín návštěvy telefonicky nebo e-mailem. Bližší informace a kontakty jsou k dispozici na webových stránkách ÚP ČR, sekce Kontakty: www.uradprace.cz/web/cz/kontakty-2.

Pomoc, radu, jak postupovat při vymáhání výživného může poskytnout ÚP ČR, neziskové organizace, Orgán sociálně právní ochrany dětí (OSPOD) v místě bydliště, soud či sám exekutor.

